

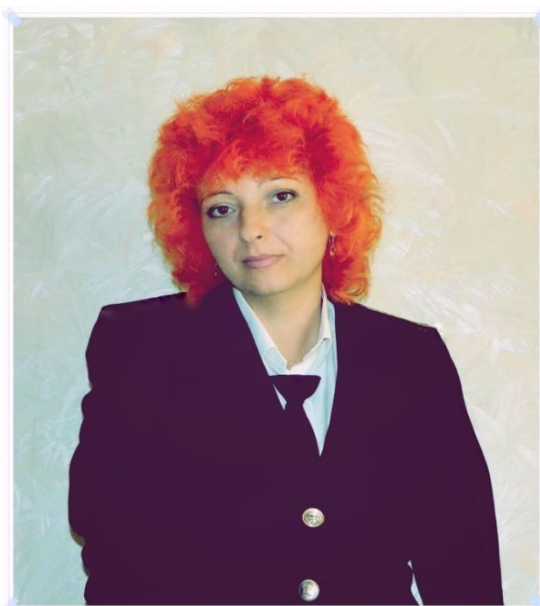
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ РИБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Циклова методична комісія «Судноводінні дисципліни»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова ЦМК

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2023р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Маркова Євгенія Юхимівна, д.е.н., викладач-методист
Контактний телефон	
E-mail	
Навчальна дисципліна	Менеджмент морських ресурсів
Назва освітньої програми	Судноводіння на морських шляхах
ОКР	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	271 Морський та внутрішній водний транспорт
Спеціалізація	271.02 Управління судновими технічними системами і

	КОМПЛЕКСАМИ
Форма навчання	денна
Курс/ семестр	3 курс, VI семестр
Обсяг дисципліни в годинах/ кредитах ECTS	45 години/ 1,5 кредити Практичні заняття – 10годин Самостійна робота – 15 годин
Статус дисципліни	Нормативна
Мета вивчення дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни "Менеджмент морських ресурсів, основи економічної теорії" є імплементація вимог Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ 78/95) з поправками 2010 року у вищу морську освіту України, а саме: поліпшення знань майбутніх фахівців стосовно можливостей і обмежень людини при прийнятті управлінських рішень в умовах роботи на морі, особливо в екстремальних умовах; розвиток та закріплення позитивного ставлення до безпечних методів управління судном і успішних командних дій в критичних ситуаціях.
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	
3 курс, VI семестр	
<p>Модуль 1.</p> <p>Тема 1.1 Методологічні основи управління людськими ресурсами на морі Розглядається менеджмент морських ресурсів як складова професійної підготовки працівників морської галузі. Визначення сутності управління людськими ресурсами на морі. Розкривається концепція управління людськими ресурсами на морі. Розкриваються основні принципи та функції управління людськими ресурсами, а також методи управління: адміністративні, організаційні, економічні, соціально-психологічні.</p> <p>Тема 1.2. Значення культурних відмінностей в багатонаціональному екіпажі Визначається сутність поняття «культура» та аналізуються такі її види як професійна та організаційна. Розглядаються особливості ментального поля культури, в якому основне місце займає менталітет. Аналізується значення етнокультурних стереотипів у процесі співпраці вихідців із різних країн. Розкриваються культурні особливості різних народів на основі концептуального підходу Г. Ховстеда: «індивідуалізм – колективізм»; дистанція влади; «втеча від невизначеності»; «мужність - жіночність».</p> <p>Практична робота 1. Лідерство та управління на судні в кризових ситуаціях Визначається практично сутність понять: повноваження, відповідальність, делегування, влада. Розглядаються та аналізуються основні форми влади. Розглядаються основи лідерства та визначається ситуативний підхід до лідерства. Вивчається практично класифікація стилів управління та визначаються психологічні аспекти управління персоналом. Розкриваються особливості та механізми делегування повноважень.</p>	

Практична робота 2. Соціально-психологічні основи керівництва судновим екіпажем
Визначаються принципи безпечної комплектації суден екіпажами та розподіл обов'язків на судні. Розкриваються основні функціональні обов'язки суднових офіцерів. Аналізується сутність поняття «надійність професійної діяльності моряка», визначаються основні особливості та принципи формування НППДМ, а також аналізуються фактори, що впливають на поведінку людини на судні

Тема 1.3. Зворотній комунікаційний зв'язок: обґрунтований сумнів та відповідь
Аналізується суть поняття «комунікація» та обґрунтовуються її особливості. Визначаються особливості комунікації у судновому екіпажі. Визначається місце та значення «обґрунтованого сумніву та відповіді» як специфіки професійного спілкування на судні. Розкривається роль брифінгу та де-брифінгу у судновій діяльності.

Тема 1.4. Процес прийняття рішень
Аналізується суть поняття «ситуація». Визначаються основні види ситуацій та їх особливості. Розглядаються особливості формування управлінських рішень та аналізуються їх основні моделі розкриваються особливості процесу прийняття рішень в умовах екстремальної та надзвичайної ситуації.

Тема 1.5. Вплив «людського фактору» на аварійність суден
Аналізується поняття «людський фактор». Людський фактор розглядається як основна причина суден. Дається науково-теоретичний аналіз поняття «помилкова дія». Розкриваються причини послідовності помилкових дій у професійній діяльності моряка. Розглядається роль людськ забезпечені безпомилковості дій фахівця морського та річкового транспорту. Аналізується правова база регулювання безпеки мореплавства. Визначаються основні механізми зни «людського фактору» та розкриваються соціально-культурні механізми запобігання «людсь

Тема 1.6. Методи підвищення рівня безпеки при роботі з автоматизованими технічними засобами на судні
Визначаються основні особливості діяльності суднового персоналу та проблеми взаємодії людини і суднових автоматизованих систем управління. Розглядаються найвагоміші помилки суднових операторів. Проводиться порівняльний аналіз можливостей людини і машини, раціональний розподіл функцій між ними. Даються практичні рекомендації для підвищення рівня безпечної роботи суднового персоналу.

Тема 2.1. Предмет і метод економічної теорії
Багатозначність поняття "економіка". Система економічних знань. Предмет, основні функції економічної теорії. Систематизація економічних законів. Методи дослідження економічної теорії як науки. Основні напрями і школи світової економічної думки.

Тема 2.2. Економічні відносини власності

Власність, її сутність і місце в економічній системі. як економічної категорії. Суб'єкти та об'єкти власності. Типи, форми та види власності. Права власності

Тема 2.3. Підприємство і підприємництво
Підприємство: суть, умови і принципи функціонування. Види підприємницької діяльності. Економічні основи розвитку підприємництва на Україні.

Тема 2.4 Капітал. Витрати виробництва і прибуток

Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Витрати виробництва: їх суть

та класифікація. Валовий дохід і прибуток підприємства. Норма прибутку. Кругообіг і оборот промислового капіталу. Амортизація. Форми плати праці.	
Загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності	КСО-06. Адаптивність і комунікабельність; КСП-18. Застосування навичок керівника та вміння працювати в команді.
Програмні результати навчання	ПРН 51. Знання методів ефективного управління ресурсами та вміння їх застосовувати: <ul style="list-style-type: none"> – розподіл особового складу, покладання обов'язків і встановлення черговості використання ресурсів; – ефективний зв'язок на судні та на березі; – прийняття рішень з урахуванням досвіду роботи в команді; – впевненість та керівництво, у тому числі мотивація; – досягнення та підтримка інформованості про ситуацію. ПРН 52. Знання методів прийняття рішень та уміння їх застосовувати: <ul style="list-style-type: none"> – оцінка ситуації та ризику; – виявлення і розгляд вироблених варіантів; – вибір курсу дій; – оцінка ефективності результату. ПРН 53. Приймати організаційні та технічні рішення з питань своєї діяльності.
Політика курсу	Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Відвідування занять і усунення пропущених занять. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі зобов'язані дотримуватися дедлайнів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач не виправив оцінки (незадовільні), не виконав модульну контрольну роботу, самостійну роботу, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться,але враховується при заліку; за практичні, індивідуальні заняття нараховуються бали середнього, достатнього та високого рівня. Система вимог: - необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою; - виконувати всі види завдань, передбачених обсягом і змістом навчального курсу; - не спізнюватися на заняття (аудиторні та під час онлайн та дистанційного навчання); - не розмовляти на заняттях, не жувати гумку, не користуватись телефоном та іншими

	<p>гаджетами (аудиторно); - не пропускати заняття без поважних причин; - обов'язковим є відпрацювання всіх пропущених занять (незалежно від причини пропуску) у відведений викладачем час (згідно графіку проведення консультацій); - в разі невиконання своєчасно завдань підсумкова оцінка знижується; - активно брати участь в навчальному процесі; - бути терпимим, відкритим, відвертим, доброзичливим до однокурсників та викладача; - конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях; - дотримуватись академічної відповідальності.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності передбачає, що вся робота на екзаменах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи здобувачі можуть консультуватися з викладачами та з іншими здобувачами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, вміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином.</p>
<p>Форми поточного та підсумкового контролю</p>	<p>Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів освіти включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.</p> <p>Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних та самостійних робіт, що передбачені робочим навчальним планом згідно з темами робочої навчальної програми. Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками: І – контроль систематичності та активності роботи на заняттях; II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.</p> <p>Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.</p> <p>Семестровий/ підсумковий контроль для денної форми навчання проводиться у формі диференційованого заліку.</p> <p>В умовах дистанційного навчання контроль здійснюється синхронно та/або асинхронно, за допомогою інтерактивного тестування, на відеоконференціях, через виконання завдань, наданих через платформу Google Classroom.</p> <p>Поточний контроль.</p> <p>а) контроль на практичних заняттях:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вибіркове опитування перед початком занять; - фронтальне опитування та фронтальна перевірка домашнього завдання; - тести; - письмова контрольна робота; - оцінка активності курсантів на занятті. <p>б) контроль виконання позааудиторної роботи:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - перевірка конспектів; - індивідуальна співбесіда; - проведення навчальних конкурсів на кращий реферат. <p>Підсумковий контроль.</p> <p>а) семестровий диференційований залік:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання модульного контролю; - оцінка засвоєння навчального матеріалу з дисципліни
--	--

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ КУРСАНТІВ

Підсумковий бал з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних при підсумковому контролі.

Рівні компетентності	Бали	Критерії
І. Низький (рецептивно-продуктивний)	1	Курсант володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентам окремими словами чи реченнями.
	2	Курсант володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
	3	Курсант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
ІІ. Середній (репродуктивний)	4	Курсант володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному циклі.
	5	Курсант володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний з допомогою викладача логічно відтворити значну його частину.
	6	Курсант може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.
ІІІ. Достатній	7	Курсант здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.
	8	Курсант вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача.

(конструктивно-варіативний)	9	Курсант вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляти помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.
IV. Високий (творчий)	10	Курсант виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, які поставив викладач.
	11	Курсант вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує особисту життєву позицію.
	12	Курсант виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдаровання і нахили, вміє самостійно здобувати знання

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Безуцька О.П. Менеджмент морських ресурсів. – Одеса: Олді+, 2019. 100с
2. Маркова Є.Ю. Менеджмент морських ресурсів. Конспект лекцій
3. Торський В.Г., Топалов В. П. Управління судновими екіпажами. – Одеса: Астропринт, 2018.
4. Яковлев С.С. Механізм управління підприємством: стратегічний аспект: [монографія] – Харків : ХГУ, 2019. – 410 с.
5. Основи економічної теорії : навч. посіб / І.В. Кокарев. – Дніпро: ДДУВС, 2020. – 100 с.

Додаткова

6. Менеджмент і адміністрування: підручник / О. А. Сидоров, Т. В. Альошина, Н. О. Фісуненко, Е. О. Сидорова. – Дніпро: Арт-Прес, 2023. – 352 с.
7. Базилюк А.В. Економічна теорія. Практикум: навчальний посібник / Базилюк А.В., Дерій Ж.В., Концева В.В., Хоменко І.О. К.: «Центр учбової літератури» 2020. 312 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Міжнародна Конвенція з підготовки, дипломування моряків та несення вахти, 1978/95 рр. // http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/MU78K
2. Психологія праці. // http://gzvon.pyramid.volia.ua/biblioteka/kafedra_
3. Резолюція ІМО А.918(22). // http://www.rise.odessa.ua/texts/A918_22.php3.
4. Резолюція ІМО А.772(18). // <http://sea-safety.ucoz.ru/index/0-85>.
5. Резолюція ІМО А.850(20). // <http://docs.cntd.ru/document/901800775>.
6. Резолюція ІМО А.481 (XII). // [http://www.rbc-ltd.ru/Morskie_stranitsw/Rezolutsii_IMO/Rezolutsija_A.890_\(21\).htm](http://www.rbc-ltd.ru/Morskie_stranitsw/Rezolutsii_IMO/Rezolutsija_A.890_(21).htm).
7. Резолюція ІМО А.868(20). // http://www.rise.odessa.ua/texts/A868_20e.
8. Резолюція ІМО А.849 (20). // [http://gfi.chat.ru/imo/A884\(21\).htm](http://gfi.chat.ru/imo/A884(21).htm).
9. Резолюція ІМО А.884 (21). // [http://gfi.chat.ru/imo/A884\(21\).htm](http://gfi.chat.ru/imo/A884(21).htm).
10. Резолюція ІМО А.890 (21). // [http://www.rbc-ltd.ru/Morskie_stranitsw/Rezolutsii_IMO/Rezolutsija_A.890_\(21\).htm](http://www.rbc-ltd.ru/Morskie_stranitsw/Rezolutsii_IMO/Rezolutsija_A.890_(21).htm).
11. СОЛАС-74. Міжнародна Конвенція з охорони людського життя на морі. // <http://zakon.nau.ua/doc/uid=1014.3129>.